Høringsbrev: forslag til forskrift om gebyrer for saksbehandling og kontroll etter forurensnings regelverket – Notodden og Hjartdal kommuner, Telemark fylke

Notodden og Hjartdal kommuner legger med dette forskrift om gebyrer for saksbehandling etter forurensningsregelverket ut på høring.
Frist for innsending av uttalelser er satt til 22.01.2026.

Høringssvar kan sendes til postmottak@hjartdal.kommune.no.

1 - Forskriftens formål og virkeområde

Forskriften har som formål å gi kommunen hjemmel til å dekke kostnadene ved saksbehandling, tilsyn og kontroll som kommunen har som forurensningsmyndighet etter forurensningsloven og forurensningsforskriften.

Forskriften omfatter forhold der kommunen er forurensningsmyndighet etter bestemmelser gitt i forurensningsforskriftens kapitler 2,, 11,12, 13, 15 og 15A.

Kommunen skal også føre tilsyn med at bestemmelser og vedtak som er fattet, følges.

Forskriften omfatter gebyr for saksbehandling, tilsyn og kontroll med:

1. Opprydding i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeid
2. Utslipp av sanitært avløpsvann fra bolighus, hytter og lignende
3. Utslipp av kommunalt avløpsvann fra mindre tettbebyggelser
4. Utslipp/påslipp av oljeholdig vann
5. Påslipp av fettholdig vann

2 - Sentrale bestemmelser om gebyrer og selvkostberegning

Ny kommunelov § 15-1 bestemmer at samlet selvkost for en tjeneste skal tilsvare merkostnaden ved å yte tjenesten. Forurensningsforskriften §§ 2-12 og 11-4 bestemmer at gebyrene settes slik at de samlet ikke overstiger kommunens kostnader ved saksbehandling eller kontrollordningen, jf. forurensningsloven § 52a.
Rammene for gebyrene må fastsettes i kommunal forskrift.

Ved beregning av selvkost skal forskrift for beregning av selvkost legges til grunn.
Over- eller underskudd i det enkelte år skal avsettes eller trekkes fra bundne driftsfond. Avsatt overskudd fra det enkelte år blir ført tilbake til abonnentene i form av lavere årsgebyr i løpet av en femårsperiode. Tilsvarende vil underskudd bli dekket inn over årsgebyrene i løpet av en femårsperiode. Gebyrene kan ikke brukes til å finansiere andre deler av kommunens drift.

3 – Tidligere lokal forskrift om gebyrer

Notodden og Hjartdal kommune har i dag ikke lokale forskrifter som hjemler gebyrer for kommunens ansvar som forurensningsmyndighet. Fra 2026 ønsker kommunen å sikre finansieringen av saksbehandlingen og kontrollordningen de utfører og har derfor utarbeidet denne lokale forskriften.

På kommunenes hjemmeside er det gebyrsatser for gitt utslippstillatelse for anlegg som omfattes av Forskrift om begrensning

Gebyrsatsene dekker arbeidet etter kapittel 12 (anlegg inntil 50 pe(personekvivalenter)), og noe etter kap. 13 (anlegg fra 50-2000 pe). I kommunens gebyrregulativ tas det ikke gebyr for saksbehandlingen og kontrollordningen for kommunens oppgaver som forurensningsmyndighet etter kapittel 2, 15 og 15 A i forurensningsforskriften

4 – Ny forskrift

Ny forskrift omhandler §§ 1-3 til 1-7 i generelle forutsetninger og overordnede regler for saksbehandlingen gjeldende for kapittel 2 til 7 i forskriften.

I gebyrforskriften har kapittel 2 til 6, en todelt inndeling.
At gebyrforskriften har en todelt inndeling, vil si at tiltakshaver betaler både gebyr for saksbehandlingen og gebyr for kontroll/tilsyn.

Gebyret for saksbehandlingen er et engangsgebyr. I kapittel 3, 4, 5 og 6 vil eier av anlegg måtte betale årlig gebyr for kontroll/tilsyn. I kapittel 2 og 7 er gebyret for kontroll/tilsyn et engangsgebyr.

Kommunen har hjemmel til å ta årlig gebyr for kontroll og tilsyn, for å dekke kostnadene de har som forurensningsmyndighet etter forurensningsforskriften kapittel 12, 13, 15 og 15A.
Kommunen har hjemmel til å kreve gebyret årlig, selv om tilsyn og kontroll gjennomføres sjeldnere enn hvert år. Dette er i tråd med Miljødirektoratets veiledning til forurensningsforskriften § 11-4
(kilde:https://www.miljodirektoratet.no/regelverk/forskrifter/forurensningsforskriften/avlop-kommentarer/)

Gebyrplikten oppheves fra og med betalingsterminen etter at anlegget er forskriftsmessig tatt ut av drift.

Kommunen(e) vil årlig utarbeide et overslag over hva samlede kostnader for hver av de administrative regionene, samt hva én saksbehandlingstime koster når lønn, vare- og tjenestekjøp og fordelte administrasjonskostnader er beregnet med.

Beregningen vil danne grunnlaget for gebyrsatsene som kommer frem av det årlige gebyrregulativet. For hvert gebyr vil det estimeres hvor mange saksbehandlings- og/eller tilsynstimer kommunen bruker i gjennomsnitt.

I § 1.4 åpner den lokale forskriften for at kommunen kan redusere gebyret for saksbehandling, når det foreligger komplett søknad uten mangler ved første gangs innsendelse av søknad.

Bakgrunnen for at det åpnes for reduksjon av gebyr ved komplett søknad, er at flertallet av innkommende søknader, er mangelfulle. Timer medgått til innhenting av manglene opplysninger vil derfor prises i saksbehandlingsgebyret.

Dersom søknad er komplett ved første gangs innsendelse, vil tiltakshaver få redusert gebyret med 20-30%.

4.1 Gebyr for saksbehandling og kontroll av opprydding i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider

Kapittel 2 i gebyrregulativet omhandler gebyrer for saksbehandling og kontroll av opprydding i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider. Gebyrene består av et engangsgebyr for saksbehandling av søknad om godkjenning av tiltaksplan samt et engangsgebyr for kontroll.

Forskriften legger til rette for at kontrollgebyret kan differensieres etter tiltakets samlede areal. Kontrollgebyret forutsettes fakturert sammen med saksbehandlingsgebyret og før kontrolloppgaven gjennomføres.

4.2 Gebyr for saksbehandling, tilsyn og kontroll av utslipp for sanitært avløpsvann mindre enn 50 pe (personekvivalenter)

Kapittel 3 omhandler gebyr for saksbehandling og kontroll med utslipp av sanitært avløpsvann. Dette gjelder alle private avløpsanlegg under 50 pe, som ikke er tilkoblet- eller under avtale av kommunalt avløpsnett.

Saksbehandlingsgebyret foreslås gradert; inntil- og over 15 PE.
Søknad om vesentlig endring av utslippstillatelsen faktureres som ny søknad.

For å finansiere kommunens løpende kontroll og oppfølging av private avløpsanlegg, vil det faktureres et årlig kontrollgebyr per avløpsanlegg. Kommunens oppgaver knyttet til oppfølging og kontroll av anleggene, omfatter planlegging, forhåndsvarsling, reisetid, fysisk tilsyn, etterarbeid (ev. pålegg mv.) og oppfølging, samt rapportering til statlig tilsynsmyndighet.

Hensikten med å fakturere årlige kontrollgebyrer, er å sikre forutsigbar inntekt, slik at kommunen som tilsynsmyndighet har større mulighet til å føre og følge opp tilsynssaker knyttet til avløp og forurensning.

Kontrollgebyret kan differensieres etter type og/eller alder på anlegg.

4.3 Gebyr for saksbehandling og kontroll med utslipp av kommunalt avløpsvann fra mindre tettbebyggelser/avlegg mindre enn 2.000 pe (personekvivalenter)

Kapittel 4 er knyttet til kapittel 13 i forurensningsforskriften og gjelder utslipp fra 50 PE til enten 2.000 PE ved utslipp til ferskvann / elvemunning og 10.000 dersom utslippet er til sjø.

Kapittelet omhandler gebyr for saksbehandling og kontroll av utslipp for kommunalt avløpsvann fra mindre tettbebyggelser. Dette gjelder mindre renseanlegg med kapasitet inntil 10.000. Her kan altså kommunen være forurensningsmyndighet for kommunens egne anlegg.

Saksbehandlingsgebyret for behandling av ny utslippstillatelse er ikke gradert. Dersom det søkes om vesentlig endring av utslippstillatelsen, påløper det samme gebyr som ved ny utslippssøknad. Kontrollgebyret kan differensieres etter type og/eller alder på anlegg og ilegges som et årlig gebyr.

4.4 Gebyr for saksbehandling og kontroll med utslipp eller påslipp av oljeholdig avløpsvann

Kapittel 5 omhandler gebyr for saksbehandling og kontroll med utslipp eller påslipp av oljeholdig avløpsvann. I sentral forskrift er det listet opp hvilke anlegg som omfattes av pålegg om saksbehandling og kontroll, bl.a. bensinstasjoner, vaskehaller og motorverksteder.

Gebyrene består av et engangsgebyr for saksbehandling av søknad om tillatelse til utslipp eller påslipp av oljeholdig avløpsvann og et årlig kontrollgebyr per anlegg. Dersom det søkes om vesentlig endring av utslippstillatelsen, påløper det tilsvarende gebyr som ved ny søknad om utslippstillatelse.

4.5 Gebyr for saksbehandling og kontroll av fettholdig avløpsvann

Kapittel 6 omhandler gebyr for saksbehandling og kontroll av fettholdig avløpsvann fra virksomhet. Næringsmiddelprodusenter, restauranter og lignende er typiske virksomheter som omfattes av denne bestemmelsen.

Gebyrene består av et engangsgebyr for saksbehandling av søknad om tillatelse til påslipp av fettholdig avløpsvann fra virksomhet og et årlig kontrollgebyr per fettutskiller. Dersom det søkes om vesentlig endring av utslippstillatelsen, påløper det tilsvarende gebyr som ved ny søknad om utslippstillatelse.

5 - Arbeidsgruppen

Fremlegg til gebyrforskrift for saksbehandling, kontroll og tilsyn etter forurensningsregelverket er utarbeidet av representanter fra Notodden kommune. Midt-Telemark kommune har vært sparringspartner.

Målsettingen med arbeidet har vært å lage en forskrift som er rettferdig, tydelig og fleksibel. Med rettferdig menes at gebyrene skal gjenspeile den enkelte sakstypes kostnader. Samlet gebyrinntekt skal finansiere kommunens arbeid knyttet til saksbehandling og kontroll etter forurensningsforskriftens kapittel 2, 12, 13, 15 og 15A. Med tydelig menes at forskriften skal være lett å lese og håndheve med klart og forståelig språk uten uklare, eller vanskelig formuleringer. Med fleksibel menes at forskriften viser til årlige kommunestyrevedtak for gebyrenes størrelse og utforming.

Notodden og Hjartdal kommuner ser frem til høringssvar.